

De Heilige Geest is niet gebonden

Ds. Smouter levert belangrijke bijdrage aan discussie over geestesgaven

Titel: "Herstelwerk. De Geest werkt van schepping tot voleinding"

Auteur: Willem Smouter

Uitgeverij: Boekencentrum, Zoetermeer, 2006

ISBN 90 239 2124 9

Pagina's: 152

Prijs: € 12,90.

Weer een boek waarin wordt betoogd dat het beoefenen van de geestelijke gaven, met name de 'bijzondere' gaven van tongentaal en gebedsgenezing, onlosmakelijk behoren bij een volgroeid geloof? Of, de andere kant, weer een boek waarin wordt gesteld dat de gaven, behalve de 'gewone' dan, zijn voorbehouden aan de eerste christengemeente, en verder hoogstens nog in zendingssituaties voorkomen?

Ds. Willem Smouter, Nederlands gereformeerd predikant te Apeldoorn, zoekt in "Herstelwerk. De Geest werkt van schepping tot voleinding" niet een veilig midden. Hij ploegde de Schrift door aangaande het totale werk van de Heilige Geest.

Smouter maakt een sterke start door in te zetten bij Lukas 4 met „de schok van de eerste preek van Jezus in de synagoge van Nazareth”, kort nadat Hij door Johannes was gedoopt en met de Geest was gezalfd. Bij het lezen van Jesaja 61 („De Geest des Heeren is op Mij...”) stopt Jezus midden in een zin, namelijk waar Jesaja spreekt over de komst van „het aangename jaar des Heeren”, zonder de woorden uit te spreken die Jesaja liet volgen, namelijk „en het jaar van de wraak van onze God.” Nu die Schrift met Zijn komst is vervuld, is het genadejaar des Heeren aangebroken. Het jaar van de wraak wil Jezus niet ontkend hebben, maar het staat nog uit. Het tijdperk van de Geest dient zich aan, de heilstijd, een adempauze.

Even later liet Jezus aan Johannes de Doper, die vanuit de gevangenis vertwijfeld liet vragen of Jezus Degene was Die komen zou, weten dat te zien en te tasten was dat allerlei soorten zieken werden genezen. Maar over de geprofeteerde vrijlating van gevangenen sprak Hij niet. Hier neemt Smouter een voorschotje op zijn benadering van de gaven: „Wonderen van de Geest verzachten de pijn van de gebrokenheid niet alleen, maar accentueren die juist: als God dit kan, waarom wordt dan niet iedereen genezen?” Ook de gaven van de Geest (zullen) ten dele zijn. Dus op het punt van de gaven ook geen Geestdrijverij.

Onderpand

Fundamenteel benadrukt Smouter dat de Geest nooit het fundament is waarop wij bouwen, maar Christus. Wel is aan de gelovigen de Geest als onderpand gegeven. De doorgaande lijn in het boek is dan verder dat de Geest de gebroken Schepping in allerlei aspecten herstelt en een voorschot geeft op de volkomen vervulling.

Ik beperk me nu verder tot Smouters benadering van de charismata of geestesgaven. Ik acht het van groot belang dat hij de gaven niet isoleert van andere aspecten van het geestelijke leven. Fundamenteel is hier zijn behandeling van Efeze 1:13, waar Paulus tot de Efeziërs zegt dat ze, na het Evangelie gehoord te hebben en „nadat” ze tot geloof gekomen zijn (de HSV vertaalt hier tussen twee haakjes „toen” ze tot geloof gekomen zijn), zijn verzegeld met de Heilige Geest; de „Geest der belofte” overigens, een punt waaraan Smouter geen aandacht geeft.

Over die verzegeling met de Geest is veel te doen geweest. Het was ds. I. Kievit die hier over „klein Pinksteren” sprak in het leven van een gelovige. Ook Smouter gebruikt deze uitdrukking, maar waarschuwt deze niet al te privé op te vatten. „De gemeente was gekenmerkt met het stempel van de Geest en had een voorschot op de hemel.”

Hier heb ik mijn vragen bij het boek. Smouter benadrukt weliswaar ook het „godswonder” dat de Geest bewerkt om een mens bij Christus te brengen. En ik onderken met Smouter het gevaar dat er een soort eerste- en tweederangschristenen ontstaan. Maar is vervulling met de Geest vooral gemeentelijk te duiden?

In 1963 schreef de gereformeerde ds. D. G. Molenaar een opmerkelijk boek over de doop met de Heilige Geest. Het was voor ds. G. Boer een gids waarop hij zich mede oriënteerde met betrekking tot de blijvende betekenis van de geestelijke gaven in relatie tot de inwoning van de Geest. Op mijn beurt ben ik er ook door gestempeld. Hier zou het boek van Smouter aan diepgang hebben gewonnen als hij componenten uit het boek van Molenaar, zo hij dit al kent, zou hebben verwerkt.

Niet achterhaald

Ik behoef nu eigenlijk niet meer aan te geven dat Smouter de gaven voor vandaag noch afschaft, noch drijft. Hij laat ze staan in hun Bijbelse context en verscheidenheid. Omdat Jezus als mens met de Geest was gezalfd en wonderen deed, is Hij bij machte ook aan Zijn volgelingen gaven te geven als tekenen van Zijn Rijk. Hij gaf die aan Zijn discipelen bij hun uitzending (Matth. 10:1) en later aan de zeventig bij hun uitzending (Luk. 10:17w). Verder gaf Hijzelf ook de belofte dat gelovigen in Zijn Naam tekenen van het Koninkrijk zouden mogen doen (Mark. 16:17,18). In de Handelingen der apostelen komen die tekenen dan ook herhaaldelijk metterdaad voor; daar inderdaad in de setting van de zending. Maar nergens in de Schrift blijken ze achterhaald of afgeschaft.

In de hoofdstukken 1 Kor. 12-14 gaat Paulus breedvoerig in op de charismata en Smouter doet het ter afsluiting van zijn

boek met hem, in samenhang met de behandeling van de vrucht van de Geest. Wat de verscheidenheid der gaven betreft, wijst hij er (met Walter Hollenweger) op dat Paulus de 'gewone' en 'buitengewone' gaven dooreen noemt. Waarom dan onderscheid gemaakt? En waarom zegt Paulus: „Streef naar de beste genadegaven”, terwijl hij in de gemeentepraktijk van Korinthe tal van correcties moet aanbrengen? En het is niet voor niets dat 1 Kor. 13 -het hoofdstuk aangaande de hoogste gave van de liefde, zegt Smouter- tussen 1 Kor. 12 en 1 Kor. 14 in staat.

Als Smouter dan zegt dat men voor die gaven moet bidden en eraan moet „werken”, dan had hij hier zijn opmerking dat het geen „methode” mag worden, krachtiger mogen uitwerken. Want hier liggen vandaag de pijnpunten.

Niet gebonden

Ik kon slechts enkele dingen aanstippen. Het boek van Smouter is naar het mij voorkomt een waardevolle studie in de discussie over een omstreden thema. Met een woord van Paulus aan Timótheüs, hoewel in een andere context, zeg ik: „Het Woord van God is niet gebonden” (2 Tim. 2:9), ook niet tijd-gebonden; het laat zich niet in boeien slaan. Zou dat ook niet voor de Geest gelden op het punt van de gaven?

© Reformatorisch Dagblad